

Bene Zoltán

Kis, szerelmes történet

Szilvinek

Szomor Zsolt, éppen nem szabadúszó, hanem munkahellyel és hivatással rendelkező értelmiségi, öreg volt és vigasztalan. Mind a harmincegynéhány éve külön-külön, egyenként hasított éles fájdalommal az oldalába. Nézte, ahogy a barátja felhajtja a pohár gint, tonikkal. Egy városban, amely még mindig az ő városuk, noha lassan évtizede nem lakják. Kocsmafüst, nyerőgép. Szomor Zsolt a pohara után nyúlt. Belekortyolt az üres tonikba. Nem ivott alkoholt. Annak ellenére, hogy alkoholista volt. Olyan alkoholista, aki jó ideje nem iszik alkoholt. Beszéltek. Sőt! Beszélgettek, mint hajdan. Távlatok nyíltak, szívtejéki bizsergés támadt. Kissé eltávolodott a fondor halál.

Szomor Zsolt hivatalos minőségében, szakmája képviselőinek *gigászi* találkozóján tartózkodott a városban, amelyet lassan évtizede nem lakott, mégis a magáénak érzett. Az esti fogadásra becsempészte a barátját is, aki sört ivott és Unicumot, s ezt Szomor Zsolt fátyolos tekintettel figyelte. Beszéltek. Egymással, másokkal. Szótlanul guszálták a nőket, mintha nem volnának öregek, kövérek és csúnyák. Ettek a svédasztalról. – Távobbb körözött a fondor halál, nem mert a megszokott, bűdös leheletű közelségbe férközni.

Szomor Zsolt hivatalos minőségében, szakmája képviselőjében kirándult a városból, amelyet még mindig (örökké) a magáénak érzett, egy határon túlra, és közben öreg volt és vigasztalan. Mind a harmincegynéhány éve külön-külön, egyenként hasított éles fájdalommal az oldalába. Barátja visszatért a túlsúfolt fővárosba, ő holnap tér meg a poros kisvárosba, ahol tengődik különös törvényszerűségek szerint, önnön tehetetlenségének szorító markában. Szakmája képviselői viccelődtek körülötte. A közelben ólálkodott régi útitársa, a fondor halál.

És akkor Szomor Zsolt észrevett egy lányt. Kék szeműt, barna hajút, igaz pillantásút. Később beszélt is vele. Beszélgetett, hogy egészen pontosak legyünk. Milyen régen senkivel, aki nem ezeréves, kornyadozó vén cimbor! S most, lám! Elfelejtette, hogy az esztendőök szúrják az oldalát, elfelejtette a különös törvényszerűségeket, melyek hatalmukban tartják, ártatlanná vált ismét. Nyílt, bizakodó tekintettel nézett a világba és – legfőképpen – a lány arcába. Messzire tűnt a fondor halál!

Éjszaka váltak csak el. Addig végig tömegben, végig kettesben. S ahogy a lány elment, és Szomor Zsolt szeme előtt testet öltöttek szakmája ittas képviselői, az

esztendők újra szúrtak. Mégis könnyebb volt. Ahogyan másnap is, s a többi napokon. Másnap is beszélt, sőt beszélgetett a tiszta kék szemekkel. S utána többször. Ha a városban járt (mert visszajárt, ha csak tehetett), ha a városban járt, amelyet már nem lakott idétlen idők óta, mégis a magáénak, elszakíthatatlan részének érzett, mint a karját, a lábát vagy a tüdejét; ha ott járt, mindig szerét ejtette, hogy találkozzon a lánnyal, és a fondor halált távolra űzze – a tiszta kék szemekkel. Belesuttogta a sötét éjszakába többször: a szerelemmel...

Két hónap telt el, talán kevesebb. Szomor Zsolt szerelmes volt. Oly tisztán, ahogy csak nálánál jobbak lehetnek. (Jobbá vált? Nem. Ez a szerelem több volt nála.) Ha csak tehetett, beszélt, de legalábbis a mindenható virtualitás világot átszövő hálójának útján levelezett a lánnyal. Egyszer elutaztak együtt Bora-Borára. Egy péntek délután. Elektronikus levélben beszéltek meg, hogy hatkor találkoznak a szigeten. Szomor Zsolt ott volt. Remélte, hogy a lány is eljött. Remélte, hogy fogja a kezét...

S akkor haza kellett mennie, a helyre, amelyet lakott, ám amely nem volt az övé. A helyre, amelyet mindig is ideiglenesnek és idegennek érzett, s ahol asszony várta, aki szerette – no, nem őt, nem, nem! Azt szerette, akit tőle remélt lassan évtizede már: egy férjet (szabványosat: támaszt, családapát – ám ő egyik sem *vala*). Asszony várta, akivel az elmúlt csaknem egy évtizedben többször hajsza híján elváltak az útjaik, végül azonban mindig adtak „új esélyt”, holott réges-régen nem volt már „új esély”. Foltozgatás volt, mismásolás, mellébeszélés, önámítás... Asszony várta, aki nem volt hibás semmiben, aki mindössze élni akart, ahogy asszonyoknak kell, s tévedni pusztán annyiban tévedett, hogy Szomor Zsoltot szeretni hazudta magának. Szomor Zsolt nem tudta, mit tegyen. Bora-Borán ott lehet a szerelem. A városban, amely még mindig az övé, ott lehet a szerelem. A helyen, amelyet lakik, csak az öregség és a leselkedő fondor halál lakozik, semmi más. De hogyan menjen Bora-Borára? Hogyan térjen haza? Gazemberség, ha hazatér. S gazemberség, ha marad. Gazemberség, ha a lánynak megmondja: asszonyom van, illetőleg van egy asszony, ki engem a férjének gondol, és papírja van erről becsülettel. Gazemberség egyrészt, másrészt pedig ha megteszi, nagy valószínűség szerint elveszíti a lányt. A beszélgetést, a levelezést, az álmokat. Ugyanakkor gazemberség az is, ha az asszonymak elmondja, hogy Bora-Borán ott a szerelem. Hogy otthon ott a szerelem, míg itt csak a leselkedő, fondor, lassú halál van. Szomor Zsolt tehetetlen volt.

Egyetlen út tetszett járhatóknak. Parolára nyújtani kezét a fondor halálnak. Az lehet megoldás. Rossz megoldás, miként a másik kettő, de kézenfekvő és könnyű. És végleges. Hiszen az sem bizonyos, hogy a lány szereti. Miért is szeretné? S ha kiderülne, hogy valóban nem (ami valószínű), hát csak még jobban szúrnák az oldalát azok az évek. S ha kiderülne mégis, hogy igen? A fondor halál gyengülni látszott: Szomor Zsolt ezt a lehetőséget is felvetette. Hinni nem hitt benne, de álmódzott róla...

Szomor Zsolt nem tudta, mitévő legyen. Nincs jó megoldás. Semmilyen megoldás nincs. (?) Hacsak...

– Mit hacsak, bazmeg?! – legyintett Szomor Zsoltra Pósa nevezetű ósrégi, korhatag barátja. – Világos, mint a nap. Vesztes vagy. Úgyse nyerhetsz.

Ez igaz, ismerte be Szomor Zsolt. Aztán a számítógép elé ült és írni kezdett:

* Sz. Zs. nem hitt abban, hogy egy embernek egy a párja. Sem a verekedésben (ha megverték valakit a szeme láttára, vagy esetleg őt magát, mindig többen tették, csoportosan), sem a szerelemben. Ez nem jelenti azt, hogy Sz. Zs. csélcsap ember lett volna. Nem volt az. Pusztán arról van szó, hogy nem hitt abban, hogy két ember egymásnak rendeltethetett. Így aztán sodródott. Miként mindenben, úgy a szerelemben is...

A házasságba is csak úgy belekavarodott. Megváltást várt, szárnyakat, nyugalmat. Hamar rá kellett jönnie, hogy mindezt hiába várja. Belehajszolta hát magát a szerelembe, fogcsikorgatva szerelmes lett a feleségébe. Amiképpen az belé. Egyszer csak úgy érezte, sikerült. Nem volt boldog, nem nőttek szárnyai, de hite szerint szerelmes volt. Valahol mélyen azonban tisztán érezte, hogy hite hitetlenség. És hitetlenség. Aztán azt is megérezte szépen, fokozatosan, hogy a felesége sem szerelmes belé. Illetve ez így pontatlan. A felesége szerelmes. Az akar lenni, mert annak kell lenni. Mert úgy szép és úgy örök. Szerelmes hát egy ideálba, ami nem Sz. Zs., de amihez Sz. Zs.-t próbálja bármi áron közelíteni, amivé megpróbálja átalakítani. És Sz. Zs. tehetetlen volt. Hogyan mondja meg neki, hogy amit ő olyan nagy szerelemnek érez, az nem az? Hogy akkor volna az, ha őt illetné és nem azt, akit játszik?! Mert játszott. Maga sem tudta, miért. Kényelemből, fáradtságból? Vagy mert hitte, hogy ez a játék a valóság? Vagy csak a sodródás megszokott ritmusa szerint, annak engedelmességgel? Talán. Talán mindez együtt. Talán más. Sz. Zs. tanácstalan volt.

Sz. Zs. szinte állandóan a munkahelyén *tartózkodott*. Korán ment, későn jött, minél kevesebbet kelljen a helyen lennie, ahol lakik. Ahol természetesen a kisebb-nagyobb veszekedések. A legapróbb ok elegendőnek bizonyul. És Sz. Zs. menekült volna, de nem tudott. Hiszen nem volt hibás senki rajta kívül. És ahogy telt az idő, egyre nagyobb rongyemberség lett volna a menekülés. Rongyemberség lett volna tiszta vizet önteni a pohárba. Így gondolta, józanul. Mikor nem volt józan, mást gondolt, de lépni akkor sem mert. Mert olyankor felmerült valahonnan a szerelem illúziója, ragyogón, ígéretesen, sugárzó szépen...

A felesége vajon érezte ezt? Érezte, hogy nem az az alapvető baj, hogy Sz. Zs. nem más, mint Sz. Zs.? Hogy semmi másról nincs szó? Nem változtathatóról, hanem a változtathatatlanról? Biztosan érezte. De ő is sodródott, más áramlatok hátán ugyan, más sziklák között, de sodródott. Sz. Zs. úgy látta, bele kell törődni a beletörődhetetlenbe...

Aztán egyszer találkozott egy lánnyal. Egy fél délutánt és egy fél éjszakát beszélgettek végig, s a másnap délelőttöt. Ilyen egyszerűen, ilyen szépen még semmi sem történt vele az életben. És többet nem volt nap, de még óra is alig, hogy az a lány ne lett volna benne, mellette, vele. Úgy érezte, életében először, hogy igen, létezik eleve elrendelés, és neki ez a lány rendeltetett. De vajon ő is a lánynak? Nem. Ebben képtelen volt hinni. És nem akart két embert boldogtalanra tenni: a feleségét és a lányt... Elég, ha ő boldogtalan.

Szilágyi Domokos sorait motyogta:

„Cipellek remegő inakkal: oly súlyos vagy, ha nem vagy itt.

Mondd, mért vagyok oly tehetetlen? Mondd, mért vacogok nélküled? Adj csöpp nyugalmat annak, aki nyugtalanságra született.”

Szerelmes vagyok, és nem tehetek semmit, mondta ki hangosan. S ha bármit teszek, nem lesz benne köszönet. Ha semmit sem teszek, az is hiba! Végzetes. Matt? Inkább patt...

És újra Szilágyi Domokos:

„Roskadok felnőtt életem tudatosult súlya alatt. Cipellek, egyre nehezebb, amíg végül belőlem is csak ez a szerelem marad.”

Csak ez a szerelem marad. S ha ez igen, hát marad minden. Minden megmarad. Ez a titok. – Sz. Zs. nem értette magát. Mint egy hülye filmben, gondolta. Csak ez most igaz. Inkább: csak ez igaz. És semmi más...

„Falogatom napjaim, így, köröm közül, mint ki el sem kárhozik, nem is üdvözül.

Falogatom napjaim – álomban? imetten? – egy hét alatt, istenem, hogy megöregedtem.”

*

Itt abbahagyta a gépelést.

Itt hagyta abba a gépelést.

Abbahagyta, és itt hagyta abba, mert nem tudta, mitévő legyen. Nincs jó megoldás. Semmilyen megoldás nincs. (?) Hacsak...

– Mit hacsak, bazmeg?! – legyintett Szomor Zsoltra Pósa nevezetű ősrégi, korhatag barátja. – Világos, mint a nap. Vesztes vagy. Úgyse nyerhetsz...